

Nr 199.

Av herr **von Hofsten**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen om bankrörelse.

I en till riksdagen avgiven proposition nr 182 har Kungl. Maj:t föreslagit bland annat att i 254 § av lagen den 22 juni 1911 om bankrörelse måtte intagas en bestämmelse om att, vid en banks övertagande av annan bank, tillgång, som den förra banken övertager, skall vid införandet i bankens böcker upptagas till sitt verkliga värde.

Ändamålet med en bestämmelse av detta innehåll skulle vara att förhindra att en bank, som övertager annan bank, genom allt för stora avskrivningar undandrager sin reservfond vad densamma rätteligen tillkommer. Särskilda år 1915 tillkallade sakkunniga hade för detta ändamål föreslagit en bestämmelse om att tillgångarna icke finge åsättas ett oskäligt lågt värde.

Mot vad de sakkunniga föreslagit anmärkte bankinspektionen, att normen för värdesättningen knappast vore riktigt angiven, utan borde bestämmelsen innehålla, att tillgång icke finge upptagas under verkliga värdet. Om, anförde bankinspektionen, det kunde anmärkas, att detta värde i vissa fall svårligen kunde fastställas, så ville bankinspektionen erinra, att det ej heller kunde utrönas om och i vad mån ett värde vore oskäligt lågt med mindre ett verkligt värde fastsloges. För övrigt hade gällande lag utgått från att en sådan värdesättning kunde ske, då ifråga om balansräkning stadgades, att tillgångarna där icke finge upptagas över sina verkliga värden.

Det vill emellertid synas som om med den avfattning stadgandet på bankinspektionens förslag fått i den kungl. propositionen, fara skulle kunna föreligga, att tillgångar bliva upptagna till för högt värde. Om möjlighet förefunnes, att för de tillgångar, som förekomme i bankernas balansräkningar, fastställa fixa värden, som icke kunde vara föremål för rubbningar, skulle intet vara att säga mot förslaget. Som känt är, finnes emellertid ej sådan möjlighet beträffande en hel del värden, exempelvis obligationer, utländska tillgodohavanden. För en sund bankpolitik fram-

står det emellertid som en bestämd fordran, att de tillgångar, som redovisas i en balansräkning, icke upptagas för högt. Med den avfattning, stadgandet fått i den kungl. propositionen, föreligger onekligen fara för att om en bank övertagit en annan banks rörelse under högkonjunktur och tillgångarna därför bokförts till höga värden, banken under en påföljande baisse-period kan komma att se dessa värden i hög grad reducerade. Även om mot de högre värdena skulle balansera reservfond, så föranleder nedskrivning av fonderna uti en bank alltid misstroende mot banken och är därför ägnat att i hög grad skada bankens ställning i kreditavseende samt därigenom rubba en av de viktigaste grunderna för bankrörelsen. De olägenheter bankinspektionen framhållit såsom stöd för sitt förslag synas därför ringa i jämförelse med de påtagliga faror, som kunna bli en följd av om förslaget upphöjdes till lag. Nämnas torde blott, att för högt upptagna tillgångar i och för sig innebära risker för en banks solvens och dess möjlighet att fullgöra sina förpliktelser mot dess borgenärer. Härtill kommer att liksom det ovädersägligen är omöjligt att för tillgångar angiva ett för all framtid konstant värde, så föreligger ofta ej ens möjlighet att för visst slag av tillgångar angiva ett exakt d. v. s. ett varken för högt eller för lågt nuvärde.

Bankinspektionens uppfattning, att gällande lag utgått från att en sådan värdesättning kunde ske, då ifråga om balansräkning stadgats, att tillgångar där icke finge upptagas över sina verkliga värden, torde icke vara riktig. Det lär nämligen icke kunna förnekas, att möjligheten att avgöra, huruvida en tillgång upptagits till ett värde, som icke är för högt, kan ligga inom möjlighetens gränser samtidigt med att det kan vara omöjligt avgöra, huru det exakta värdet skall bestämmas, och likaså torde man om ett för en tillgång föreslaget värde kunna säga, att det är oskäligt lågt även för det fall, att man ej äger möjlighet avgöra, till vilket belopp det exakta värdet skall fixeras.

Under åberopande av vad jag sålunda anför, får jag hemställa,

att i lagen om bankrörelse § 254 punkt 6 måtte få följande lydelse:

»Tillgång, som bankbolag på sätt ovan sägs övertagit, må vid dess införande i bolagets böcker icke upptagas till oskäligt lågt värde.»

Stockholm den 6 april 1921.

E. v. Hofsten.